

sa tām api dadau tebhyaṣ, cakarsha ca ratham svayam
sabhāryaḥ sukumārau tau netuṃ bālau sutau vanam. 54
tato 'ṭavi-madhye gataṃ pariṣrāntam upetya tam
niraḡvaṃ ratham apy atra yayāce brāhmaṇo 'paraḥ. 55
tasmai tam api nishkampo dattvā, padbhyaṃ saputrakāḥ
sabhāryaṣ ca kathamcit sa dhīraḥ prāpa tapovanam. 56
tatra Mādryā kṛitodāra-paricaryaḥ sva-bhāryayā
taru-mūle kṛitāvāsas tasthau mṛiga-paricchadaḥ; 57
vātāhati-calat-pushpa-maṇjarī-cāru-cāmaraiḥ,
prithu-chāyātaru-chatraiḥ, patraḡayyā-ḡilāsanaḥ, 58
ḡitair bhṛṅḡaṅganānāṃ ca, nānā-phala-rasāḡanaḥ
dhīraṃ vairāḡya-rāḡya-sthaṃ vanāntās taṃ sishevire. 59

ekadā ca 'atra tat-patnyāṃ Mādryāṃ tasya kṛite svayam
āhartuṃ phala-pushpādi gatāyāṃ ācramād vahiḥ, 60
upetya brāhmaṇo vṛiddhaḥ kaḡcit tam uḡaja-sthitam
Tārāvalokaṃ tanayau yayāce Rāma-Lakshmanau. 61
«varam putrāv imau netuṃ pārayishye ḡiḡu api,
«na punar bhagna-kāmo 'yaṃ 'preshto 'rthī kathamcana; 62
«vidhir vīkshitu-kāmo hi dhairya-dhvaṃsaṃ ḡatho mama;»
iti saṃcintya sa dadau tasmai viprāya tau sutau. 63
nīyamānau ca tau tena vipreṇa yayatur na yat,
tat sa vipro latābhis tau baddha-hastāv atāḡayat; 64
nīnāya ca 'etau krandantau nṛiḡṇso, janānīṃ muhuḥ
nīṛitya pitarāṃ taṃ ca paḡyantau sācru-locanau. 65
tat sa Tārāvaloko 'tra paḡyann api na cukshubhe,
cukshubhe tv asya dhairyeṇa bhūtagrāmaḡ carācāraḥ. 66

atha 'abhṛitya ḡanaḥ pushpa-phala-mūlādi sā satī
vanāntād āyayau Mādri ḡrāntā taṃ patyur ācramam; 67
dadarḡa 'adhomukhaṃ taṃ ca bhartāraṃ, na tu tau sutau
viprakīṛṇa-sthīta-kṛidā-mṛinmayāḡva-ratha-dvipau. 68
anishṡāḡṇki-hṛidayā, «hā hatāsmi! kva tau mama
«putrakāv?» iti papraccha sambhrāntā taṃ patim ca sā. 69
so 'py avādic ḡanaḥ etām: «anaghe, tanayau mayā
«yācamānāya tau dattau daridrāya dvijanmane.» 70
tac ḡrutvā tyakta-mohā sā sādhiṃ tam avadat patim:
«tarhi yuktaṃ kṛitam; yātu katham arthī parāṇmukhaḥ?» 71
evam tayā 'ukte, dampatyos tulya-sattvatayā tayā
tayoḡ cakampe bhuvanaṃ cacāla 'Indrasya ca 'āsanam. 72

atha 'Indraḥ prañidhānena Mādri-Tārāvalokayoh
dāna-sattva-prabhāveṇa kampitaṃ jagad aikshata. 73
tataḥ sa brāhmaṇo bhūtvā gatvā jīṇāsura ācramam,
Tārāvalokaṃ Mādriṃ tām ekapatnīm ayācata. 74
Tārāvaloko 'py etasmai dātuṃ hastodakena tām
nīrvikalpaḥ pravavṛite vanānta-sahacāriṇīm. 75
«kiṃ sādhayasi, rāḡarshe, dattvā dārān api 'idṛiḡān?»
ity ukto dvija-rūpeṇa tena ḡakreṇa so 'bravīt: 76